

Puun valinta

Sisällys

- [1 Puun valinnasta vesipitoisuuden mukaan](#)
- [2 Puutavaran valinta kaupassa](#)
 - [2.1 Tarkistuslista valittaessa](#)
- [3 Puun vääntyilemisen huomioiminen](#)
- [4 Rakentamisessa yleisesti käytettäviä](#)

Puun valinnasta vesipitoisuuden mukaan

Puusta rakennettaessa on hyvä miettiä, mitä rakenteelle tapahtuu kun se viedään siihen tilaan missä tuotetta säilytetään.

Puusepätkuivasta eli 6-8% kuivasta puusta rakennettaessa puu yleensä aina turpoaa hiukan kun se viedään muualle. Sisätilat ja varsinkin ulkotilat ovat kosteampia. Tämä tarkoittaa että puu alkaa imeä kosteutta ja näinollen turpoaa. Esimerkiksi aukkojen koko pienenee, mikä voi aiheuttaa ettei ovet aukea yhtä helposti. Tämän voi huomata esimerkiksi mökillä ei-jatkuvalämmitteisessä tilassa kaappien suhteen.

Kosteammasta puusta sisätilaan jotain rakennettaessa, tuote taas sisätilaan vietäessä alkaa kutistua eli syntyy rakoja ja väljyyttä.

Puutavaran valinta kaupassa

Puutavara kannattaa yleensä valita itse, älä anna myyjän valikoida räkämäntyjä sinulle. Usein myös kotiinkuljetuksella tilattu puutavara sisältää sekalaista laatua. Kaupassa puutavarapinojen päälle on kerääntynyt huonolaatuisimmat puutavarat, jotka asiaatuntevat asiakkaat ovat hylänneet valitessaan laatua.

Parempaa puutavaraa rakentamisen kannalta on tiheämpisyinen eli vuosirenkaat lähellä toisiaan (esim. tummemmat raidat). Jos vuosirenkaiden väli on useita millejä, kannattaa se jättää ostamatta. Nämä tiheäsyisemmät eivät myöskään ole niin käyriä eikä kieroja. Tiheäsyisempää puuta on mukavampi käsitellä työstettäessä, se ei myöskään halkeile niin helposti naulattaessa. Tiheäsyisempi puu on usein myös pihkaisempaa ja tuo kestävyyttä kosteutta vastaan. Vähäoksaisuus on myös hyvä asia. Erityistä huomiota kannattaa kiinnittää laatuun kun ostetaan höylättyä tai muuten pintaan näkyviin jäävää puuta.

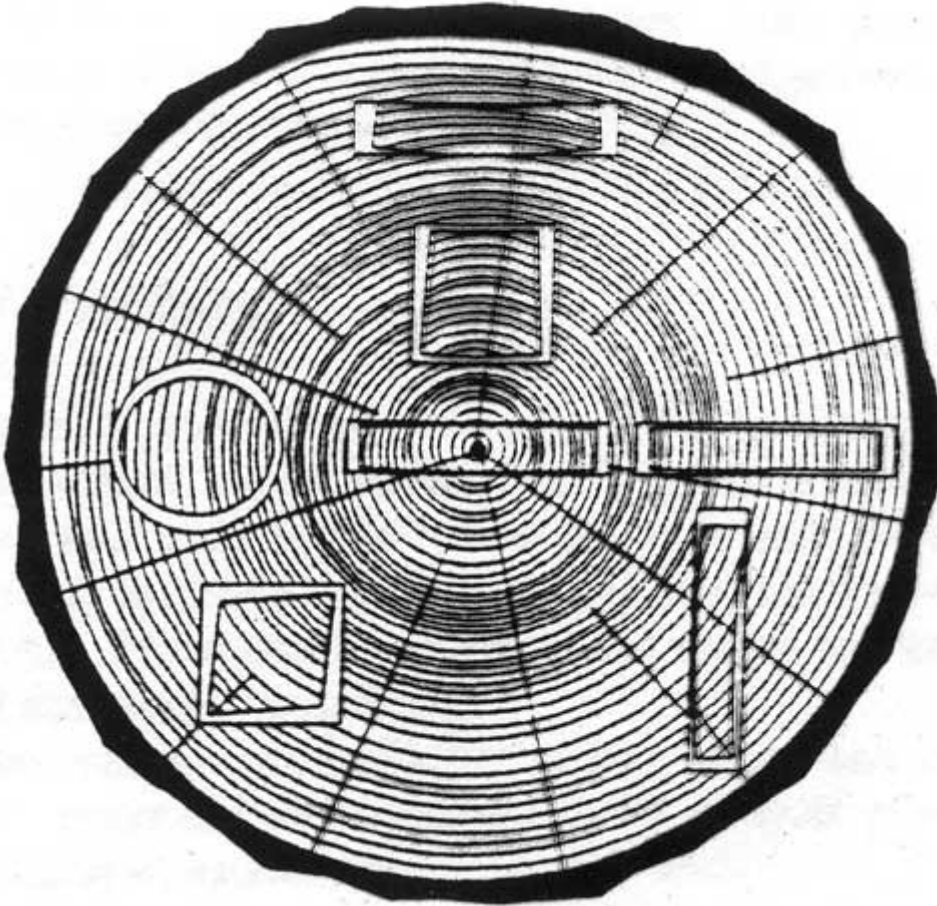
Tarkistuslista valittaessa

Määrittele itsellesi mihin käytät puuta ja kuinka kuivaa sen täytyy olla.

- Katso syiden tiheys puutavaran päästä
- Katso särmää pitkin puun pituussuunnassa suoruus

- Katso lapetta tai särmää pitkin puutavaran kierous
- Pihkaisuus ja oksaisuus
- Pintavauriot kuten sidenauhojen painaumat, trukin piikkien jäljet, likaisuus kuten öljytahrat, hiekka puussa tylsyttää työkalut.

Puun vääntyilemisen huomioiminen

Puu vääntyy kuivuessaan oheisen kuvan mukaisesti. Tätä kuivumisen aiheuttamaa tiedossa olevaa vääntymistä on aikojen kuluessa käytetty talonrakentamisessa hyväksi. Oikein päin asennetulla laudalla tms. on estetty veden pääsyä rakenteisiin ja tehty tasaista pintaa. Nykyään tämän huomaa vähintään paneeleista ja lattiaan käytettävistä ponttilaudoista, jotka on höylätty pääsääntöisesti oikein.

Kuten kuvasta näkyy, lauta joka on sahattu kuten ylin kuvassa vääntyilee reunoiltaan ulospäin. Oikealla oleva lauta taas ei erityisemmin vääntyile se vain kuivuessaan kapenee.

Käytännössä rakentajan tulisi puuta käyttäessään ja kiinnittäessään aina miettiä miten päin puutavara laitetaan paikoilleen. Laudan leveimpiä puolia kutsutaan lappeiksi ja puun sisempi puoli eli missä puun ydin on ollut ja vuosirenkaat ovat lyhyempiä kutsutaan sisälappeeksi. Sen vastakohtana ulkolape.

Kuvasta ylimmästä laudasta voidaan nähdä kuinka sisälape on kupera ja ulkolape kovera. Tätä on hyödynnetty asettamalla laudan sisälape ulospäin (aurinkoa) päin, jolloin lauta kuivuttuaan on kääntynyt tiiviisti rakennusta kohden ja näin estää sadeveden roiskumisen rakenteisiin.

Lautaseiniä rakennetaan myös niin, että alin lautakerros asennetaan puun sisälape taloa kohden ja ulompi lautakerros puun sisälape ulospäin. Tällöin laudat käpristyvät toisiaan vasten muodostaen tiiviin pinnan tiiviine saumoineen.

Kyse ei ainoastaan ole kumpi lape tulee esimerkiksi auroínkoa päin, vaan myös latva-tyvipuolen huomioimisesta. Usein lauta asennetaan pysysuunnassa samoin päin kun se on kasvanutkin eli tyvipää alaspäin, jolloin vesi "ei valu" puun sisään.

Rakentamisessa yleisesti käytettäviä

Yleispuutavaraa rakentamisessa on 1x4", 2x2", 2x4" sahatavarat. Lisäksi 2x5" pystyrunkoihin ja niiden alajuoksuun, jossa myös voidaan käyttää 2x4". Alajuoksu monasti kestopuuna ja pystyrungot mitallistettuna eli 5mm pienempänä.

Sisäkattoon rimaa XxX", alapohjaan XxX". Vajaakanttinen käy mainiosti moneen paikkaan.

Havuvaneri 9 mm käy väliaikaiseksi lattiaksi rakennusvaiheessa, pöydiksi, käytäviksi, mutta joustaa jos ei riittävän tiheä alusta.